

P7_TA(2012)0221

Sytuacja na Ukrainie, sprawa Julii Tymoszenko

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 maja 2012 r. w sprawie Ukrainy (2012/2658(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Ukrainy, w szczególności rezolucje z dnia 9 czerwca 2011 r.¹, 27 października 2011 r.² i 1 grudnia 2011 r.³,
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest w sprawie sytuacji Julii Tymoszenko, przyjętą 3 kwietnia 2012 r.,
 - uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel Catherine Ashton z 26 kwietnia 2012 r. w sprawie sytuacji Julii Tymoszenko,
 - uwzględniając oświadczenie Androulli Vassiliou, komisarz UE odpowiedzialnej za sport, w sprawie EURO 2012 z dnia 4 maja 2012 r.,
 - uwzględniając oświadczenie prezydenta Polski Bronisława Komorowskiego z 9 maja 2012 r., w którym stwierdził on, że Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej 2012 powinny się odbyć,
 - uwzględniając sprawozdanie z postępów Ukrainy w realizacji europejskiej polityki sąsiedztwa, opublikowane 15 maja 2012 r.⁴,
 - uwzględniając wnioski z posiedzenia Rady Współpracy UE-Ukraina z 15 maja 2012 r.,
 - uwzględniając wspólną deklarację przyjętą podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w Pradze w dniu 7 maja 2009 r.,
 - uwzględniając zakończenie negocjacji pomiędzy UE i Ukrainą w sprawie układu o stowarzyszeniu, w tym negocjacji w sprawie pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu (DCFTA), oraz parafowanie tego układu,
 - uwzględniając umowę o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską a Ukrainą, która weszła w życie z dniem 1 marca 1998 r.⁵, a także toczące się negocjacje w sprawie układu o stowarzyszeniu, który ma zastąpić tę umowę,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 i ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Ukraina jest dla UE krajem o strategicznym znaczeniu; mając na uwadze, że w związku ze swoją wielkością, zasobami, ludnością i położeniem geograficznym Ukraina zajmuje wyjątkową pozycję w Europie, dzięki czemu jest

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0272.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0472.

³ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0545.

⁴ SWD(2012)0124.

⁵ Dz.U. L 49 z 19.2.1998, s. 1

kluczowym regionalnym podmiotem, który wywiera znaczny wpływ na bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt całego kontynentu, a zatem powinna ponosić stosowną odpowiedzialność polityczną;

- B. mając na uwadze, że przestrzeganie przez Ukrainę praw człowieka, poszanowanie swobód obywatelskich i podstawowych wolności, praworządność obejmująca uczciwe, bezstronne i niezależne procesy prawne, a także skupienie się na reformie wewnętrznej są niezbędnymi warunkami dalszego rozwoju stosunków między UE a Ukrainą;
- C. mając na uwadze, że podpisanie układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina, w tym DCFTA, będzie ważne dla europejskiej perspektywy Ukrainy; mając na uwadze, że im więcej wspólnych wartości będzie dzielić Ukraina z UE i im więcej reform będzie przeprowadzać w duchu postanowień tego układu, tym bliższe staną się stopniowo jej stosunki z UE; mając na uwadze, że również bardzo ważne jest, aby rozszerzyć obszar praworządności i dobrobytu na granicę wschodnią UE, której znaczna część to granica z Ukrainą;
- D. mając na uwadze, że na Ukrainie nie wprowadzono jeszcze w życie kompleksowej reformy niektórych elementów sądownictwa ani środków na rzecz zapewnienia poszanowania praworządności w dochodzeniach i śledztwach karnych, w tym zasady sprawiedliwego, bezstronnego i niezależnego postępowania sądowego; mając na uwadze, że te reformy należy rozwijać w ścisłej współpracy z Komisją Wenecką; mając na uwadze, że orzeczenie w sprawie wniosku Julii Tymoszenko o kasację decyzji piecherskiego sądu rejonowego w Kijowie ma być ogłoszone w dniu 26 czerwca 2012 r.;
- E. mając na uwadze, że skazanie w dniu 11 października 2011 r. byłej premier Ukrainy Julii Tymoszenko na siedem lat pozbawienia wolności, a także postępowania sądowe przeciwko innym wysokim urzędnikom są nie do przyjęcia i stanowią akt wybiórczej sprawiedliwości; mając na uwadze, że dostrzega się poważne uchybienia w odniesieniu do niezależności sądownictwa oraz brak reform we wszystkich aspektach postępowania sądowego: ściganiu, procesie, wyroku, areszcie oraz apelacji;
- F. mając na uwadze, że UE stale podkreśla konieczność przestrzegania zasad praworządności, obejmujących rzetelne, bezstronne i niezależne procesy sądowe, a jednocześnie unikania sytuacji, w których może powstać wrażenie, że środki sądowe są wykorzystywane w sposób wybiórczy; mając na uwadze, że UE uważa te zasady za szczególnie ważne w kraju, który dąży do pogłębienia relacji umownych na bazie stowarzyszenia politycznego;
- G. mając na uwadze, że na Ukrainie nadal powszechne są przypadki korupcji oraz nadużywania władzy i wymagają one jednoznacznej reakcji ze strony władz, polegającej na pociągnięciu winnych do odpowiedzialności; mając na uwadze, że ściganie i dochodzenia muszą być bezstronne oraz niezależne i nie mogą być wykorzystywane do celów politycznych;
- H. mając na uwadze, że w swoim wstępnym raporcie duński Komitet Helsiński ds. Praw Człowieka monitorujący postępowanie sądowe w sprawie przeciwko Julii Tymoszenko stwierdził zasadnicze wady części ukraińskiego systemu sądownictwa karnego, które niekorzystnie wpływają na ochronę indywidualnych praw człowieka i praworządności;
- I. mając na uwadze, że europejska perspektywa dla Ukrainy musi się opierać na polityce systematycznych i nieodwracalnych reform w wielu ważnych dziedzinach instytucjonalnych, politycznych, gospodarczych i społecznych; mając na uwadze, że ważne

reformy już zostały przeprowadzone lub są właśnie wdrażane, podczas gdy inne wciąż czekają na realizację; mając na uwadze, że ramy oferowane przez układ o stowarzyszeniu będą stanowić dla Ukrainy podstawowe narzędzie modernizacji oraz harmonogram reform wewnętrznych, a także narzędzie pojednania narodowego, co umożliwi Ukrainie przewyciężenie najnowszych negatywnych trendów, wyeliminowanie istniejących podziałów społecznych oraz zjednoczenie kraju wokół celu, jaki stanowi perspektywa europejska, w oparciu o wartości demokratyczne, rządy prawa, poszanowanie praw człowieka oraz dobre sprawowanie rządów;

- J. mając na uwadze, że w czerwcu Ukraina będzie razem z Polską współorganizować Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej 2012; mając na uwadze, że europejscy politycy wysokiej rangi sygnalizowali, że nie będą uczestniczyć jako widzowie w meczach odbywających się na Ukrainie, jednak nie wezwali do bojkotu meczów ME;
1. podkreśla, że jednym z głównych celów polityki zagranicznej Parlamentu jest zacieśnianie i wspieranie stosunków z Ukrainą oraz wzmacnianie europejskiej polityki sąsiedztwa, która ma za zadanie wspierać stosunki polityczne, gospodarcze i kulturalne UE i jej państw członkowskich z krajami objętymi tą polityką; zaznacza, że podpisanie i ratyfikacja układu o stowarzyszeniu oraz jego skuteczne wdrożenie będą wymagać poprawy sytuacji w zakresie praw człowieka, w tym depenalizacji decyzji politycznych w znowelizowanym kodeksie karnym, praworządności i głębokiej demokracji, w której opozycja polityczna nie jest już uciskana, a wybory są wolne, uczciwe i przejrzyste;
 2. podkreśla, że obecne problemy w stosunkach pomiędzy Ukrainą i Unią Europejską mogą zostać rozwiązane jedynie w oparciu o wyraźną gotowość władz ukraińskich do przeprowadzenia i wdrożenia niezbędnych reform, w szczególności systemu prawnego i sądownictwa, w celu pełnego przestrzegania zasad demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, praw mniejszości i zasad państwa prawa; domaga się aktywnego i skutecznego wsparcia tego procesu reform przez instytucje Unii Europejskiej oraz Radę Europy wraz z jej Komisją Wenecką;
 3. ponownie wyraża zaniepokojenie kwestią postępowań sądowych przeciwko byłym i obecnym urzędnikom wysokiego szczebla rządowego, które nie były prowadzone zgodnie z europejskimi normami rzetelności, bezstronności, przejrzystości i niezawisłości; wzywa do bezwarunkowego i natychmiastowego uwolnienia wszystkich więźniów skazanych z przyczyn politycznych, w tym przywódców opozycji;
 4. poddaje ostrej krytyce skazanie byłej premier Julii Tymoszenko; podkreśla, że wzmocnienie praworządności, niezawisłe sądownictwo, a także rozpoczęcie wiarygodnej walki z korupcją mają podstawowe znaczenie nie tylko dla zacieśnienia stosunków UE-Ukraina, ale także dla utrwalenia demokracji na Ukrainie;
 5. apeluje do władz ukraińskich, by rozróżniały odpowiedzialność polityczną i karną oraz by odpowiednio znowelizowały obecny kodeks karny; podkreśla, że demokratyczne spory o decyzje polityczne powinny odbywać się w parlamencie, w oparciu o udział wyborców w wolnych wyborach, i nie należy ich zakłócać działaniami dyktowanymi względami osobistymi lub politycznymi w postaci postępowań karnych i tendencyjnych orzeczeń sądów karnych;
 6. wzywa władze ukraińskie, aby przed rozpoczęciem kampanii wyborczej wyjaśniły sytuację więźniów skazanych z przyczyn politycznych;

7. apeluje do władz ukraińskich o zagwarantowanie bezstronności i przejrzystości procesu kasacyjnego w sprawie Julii Tymoszenko, który powinien być zgodny z uczciwymi i sprawiedliwymi normami i praktykami prawnymi powszechnymi w Europie, oraz domaga się zaprzestania stosowania wybiórczej sprawiedliwości wobec przeciwników politycznych i innych rywali; ubolewa, że Najwyższy Specjalistyczny Sąd Ukrainy zajmujący się sprawami kryminalnymi i cywilnymi odroczył wydanie orzeczenia w sprawie wniosku Julii Tymoszenko o kasację decyzji Pieczerskiego Sądu Rejonowego w Kijowie; odnotowuje odroczenie przesłuchania kasacyjnego w sprawie Julii Tymoszenko na dzień 26 czerwca 2012 r., uważa ten fakt za godny ubolewania i przestrzega przed przewlekłością należytego procesu sądowego;
8. wzywa władze Ukrainy do zapewnienia pełnego poszanowania prawa wszystkich więźniów skazanych z przyczyn politycznych, w tym Julii Tymoszenko, Jurija Łucenki i Walerija Iwaszczenki, do uzyskania odpowiedniej pomocy medycznej we właściwej placówce, ich prawa do nieograniczonego dostępu do prawników oraz prawa do odwiedzin przez krewnych i inne osoby, np. ambasadora UE; podkreśla, że Ukraina musi w pełni przestrzegać praw ustawowych i praw człowieka osób oskarżonych i zatrzymanych, w tym prawa do opieki medycznej; potępia używanie siły przez strażników więziennych wobec Julii Tymoszenko i przypomina, że Ukraina ma obowiązek niezwłocznego i bezstronnego rozpatrywania wszelkich skarg dotyczących stosowania tortur lub innych form okrutnego, niehumanitarnego czy poniżającego traktowania;
9. wzywa władze ukraińskie do powołania niezależnego i niezawisłego międzynarodowego zespołu prawników, który przygotuje sprawozdanie na temat ewentualnych naruszeń podstawowych praw i wolności w przypadku Julii Tymoszenko i pozostałych członków jej rządu; z satysfakcją przyjmuje wyniki spotkania przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Martina Schulza z premierem Ukrainy Mykołą Azarowem i spodziewa się, że władze Ukrainy odpowiedzą na uzgodnioną propozycję, przedstawiając wytyczne dla jej szybkiej realizacji, aby przy współpracy zespołu medycznego kliniki Charité i przy wsparciu z jego strony zagwarantować Julii Tymoszenko właściwe leczenie, a także kontrolę sądową postępowania apelacyjnego i kasacyjnego oraz toczących się w przyszłości postępowań sądowych przeciw byłej premier Ukrainy przez posiadający autorytet i właściwe uprawnienia podmiot UE;
10. wyraża zadowolenie z faktu, że z godnie z wolą Julii Tymoszenko przeniesiono ją z kolonii karnej Kaczanówka do szpitala, oraz zwraca uwagę, że pacjentkę odwiedzili niedawno międzynarodowi eksperci medyczni;
11. domaga się, by wszystkie postępowania sądowe przeciwko byłym i obecnym urzędnikom wysokiego szczebla rządowego były prowadzone zgodnie z europejskimi normami rzetelności, bezstronności, przejrzystości i niezawisłości; potępia fakt, że wbrew zasadom państwa prawa władze ukraińskie wszczynają nowe, motywowane względami politycznymi postępowania wobec Julii Tymoszenko i innych;
12. wyraża zaniepokojenie stanem swobód demokratycznych, a także praktyką instrumentalnego wykorzystywania instytucji państwowych do realizacji własnych celów politycznych i jako narzędzia odwetu politycznego;
13. podkreśla, że kluczowe znaczenie będzie miało przeprowadzenie w tym roku wolnych, uczciwych i przejrzystych wyborów parlamentarnych na Ukrainie, w tym zapewnienie prawa udziału w tych wyborach przywódcom opozycji, uznaje także za istotne utrzymanie

zdecydowanego zobowiązania do poszanowania wartości demokratycznych i zasad państwa prawa, w tym w okresie między wyborami; wzywa Parlament Europejski do udziału we własnym imieniu w międzynarodowej misji obserwacji wyborów podczas następnych wyborów parlamentarnych;

14. przypomina władzom Ukrainy o konieczności przeprowadzenia kompleksowych reform, aby utorować Ukrainie drogę w kierunku zbliżenia do europejskich norm i standardów; podkreśla, że zbliżenie Ukrainy do UE powinno opierać się na jej zaangażowaniu na rzecz wartości i swobód, za którymi opowiada się UE; podkreśla, że jednym z fundamentów tych standardów musi być niezależne sądownictwo;
15. podkreśla, że pełne poszanowanie prawa praw człowieka oraz wprowadzenie podstawowych standardów OBWE zwiększyłyby wiarygodność ukraińskiego przewodnictwa OBWE, które Ukraina ma objąć w 2013 r.;
16. mając nadzieję, że Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej 2012 w Polsce i na Ukrainie okażą się sukcesem, zwraca się do polityków europejskich, którzy chcą być obecni na meczach EURO 2012 na Ukrainie, by publicznie dawali wyraz temu, iż znana jest im sytuacja polityczna w tym kraju, a także by starali się odwiedzać w więzieniach osoby zatrzymane ze względów politycznych lub by przebywali na EURO 2012 jako osoby prywatne, a nie znane osobistości;
17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji ESDZ, Radzie, Komisji, państwom członkowskim, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Ukrainy, a także Zgromadzeniom Parlamentarnym Rady Europy i OBWE.